

نخستین نفتکش کره جنوبی به مقصد رسید

خبرگزاری فرانسه گزارش داد، نخستین نفتکش کره جنوبی که از زمان انسداد تنگه هرمز به دلیل جنگ‌افروزی دشمن آمریکایی-صهیونیستی در اسفند ماه علیه ایران، موفق به عبور از این آبراه راهبردی شد، جمعه (۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۵) به مقصد خود در کره جنوبی رسیده است.

این کشتی بزرگ با پرچم مالت و نام «اودسا» حامل یک میلیون بشکه نفت خام، ساعت ۱۰ صبح به وقت محلی در تأسیسات پهلوگیری نزدیک شهر سوسان در این کشور آسیایی مشاهده شد. منابع صنعتی به خبرگزاری فرانسه گفتند انتظار می‌رود این محموله معادل نیمی از مصرف روزانه نفت کره جنوبی باشد که پس از پالایش به فرآورده‌هایی مانند بنزین و گازوئیل در بازار تزریق خواهد شد.

بر اساس این گزارش، نفتکش اودسا در تاریخ ۲۸ فروردین (۱۷ آوریل) و در یک «بازه کوتاه کاهش محدودیت‌ها» از تنگه هرمز عبور کرده است. از اوایل اسفند ۱۴۰۴ و متعاقب حملات متجاوزانه رژیم صهیونیستی و آمریکا به ایران، عملاً این آبراه حیاتی به دلیل این جنگ‌افروزی دشمنان دچار انسداد و اختلال شد که این امر منجر به کاهش شدید تردد کشتی‌ها شد.

بر اساس اعلام دبیرکل سازمان بین‌المللی دریانوردی در پی ادامه تنش افرینی‌های ایالات متحده در غرب آسیا، حدود ۱۵۰۰ کشتی و ۲۰ هزار خدمه بین‌المللی در منطقه خلیج فارس سرگردان و عملاً در محاصره هستند. وابستگی شدید کره جنوبی به واردات سوخت از غرب آسیا، این کشور را ناگزیر به اتخاذ تدابیر جدید کرده است. این کشور برای نخستین بار در سه دهه اخیر، سقف قیمتی برای سوخت تعیین کرده و با استفاده از مسیرهای دیگر غیر مرتبط با تنگه هرمز موفق به تأمین بیش از ۲۷۰ میلیون بشکه نفت خام (معادل نیاز بیش از سه ماه) شده است.

شوک انرژی ناشی از جنگ علیه ایران در جنوب شرق آسیا

کشورهای جنوب شرقی آسیا (آسه آن) به دنبال ارائه راه‌کاری هماهنگ برای تأثیرات بحران خاور میانه هستند. کشورهای جنوب شرقی آسیا (آسه آن) به دنبال این هستند که در اجلاس اتحادیه کشورهای جنوب شرقی آسیا در روز جمعه، راهکاری هماهنگ برای تأثیرات بحران خاور میانه ارائه کنند. هدف آنها کاهش فشار ناشی از شوک انرژی بوده که کشورهای آنها را متزلزل کرده است. سران این کشورها، خواستار تدوین یک استراتژی هماهنگ برای تضمین امنیت انرژی و غذا به ویژه در زمان محاصره تقریباً ۲۰ روزه تنگه هرمز هستند

گزارش «جهان اقتصاد» از کالبدشکافی کمبود بی‌سابقه نفت در بازار جهانی سقوط در گودال یک میلیارد بشکه‌ای نفت!

بازار جهانی نفت در ماه‌های اخیر با نشانه‌هایی از یک عدم‌تعادل جدی روبه‌رو شده است؛ وضعیتی که بسیاری از فعالان صنعت انرژی از آن به عنوان «شکاف عرضه» یاد می‌کنند. برآوردها نشان می‌دهد فاصله میان عرضه واقعی نفت و سطح مورد انتظار بازار اکنون به رقمی نزدیک به یک میلیارد بشکه رسیده است. عددی که در نگاه نخست شاید صرفاً یک آمار بزرگ به نظر برسد، اما در مقیاس بازار جهانی انرژی می‌تواند پیامدهای عمیقی برای قیمت‌ها، امنیت انرژی و حتی رشد اقتصادی جهان داشته باشد.

برای درک اهمیت این رقم باید به یک واقعیت ساده توجه کرد: جهان روزانه حدود ۱۰۰ میلیون بشکه نفت مصرف می‌کند. بنابراین کسری یک‌میلیارد بشکه‌ای معادل مصرف تقریبی ده روز کل اقتصاد جهانی است. در بازاری که تعادل آن معمولاً با اختلاف‌های چندصد هزار بشکه‌ای به هم می‌ریزد، چنین شکافی به‌سادگی می‌تواند نظم عرضه و تقاضا را دچار اختلال کند.

برخلاف بسیاری از کالاها، صنعت نفت انعطاف‌پذیری محدودی در کوتاه‌مدت دارد. اگر عرضه کاهش یابد یا بخشی از تولید از بازار خارج شود، افزایش سریع تولید برای جبران آن معمولاً ممکن نیست. توسعه میادین جدید، افزایش ظرفیت استخراج یا حتی بالا بردن تولید در میادین موجود، همگی نیازمند زمان، سرمایه‌گذاری و زیرساخت هستند.

به همین دلیل است که هر اختلال در عرضه نفت، حتی اگر موقتی باشد، می‌تواند اثرات بلندمدتی بر بازار بگذارد. در واقع بازار نفت بیشتر شبیه یک کشتی بزرگ است؛ تغییر مسیر آن زمان می‌برد و واکنش آن به بحران‌ها معمولاً با تأخیر همراه است.

یکی از نکات مهم در وضعیت کنونی این است که کاهش عرضه با کاهش جدی تقاضا همراه نشده است. اقتصاد جهانی اگرچه با چالش‌هایی مانند تورم و کندی رشد روبه‌روست، اما مصرف انرژی همچنان در سطح بالایی قرار دارد.

بخش حمل‌ونقل همچنان وابستگی شدیدی به سوخت‌های فسیلی دارد. صنایع سنگین، پتروشیمی و بسیاری از بخش‌های تولیدی نیز بدون نفت و فرآورده‌های آن قادر به ادامه فعالیت نیستند. در چنین شرایطی حتی کاهش محدود عرضه می‌تواند فشار زیادی بر قیمت‌ها وارد کند.

تنها در برخی بخش‌ها مانند حمل‌ونقل هوایی کاهش نسبی مصرف مشاهده شده است، اما این کاهش به

اندازه‌ای نیست که شکاف موجود در بازار را جبران کند. نتیجه چنین وضعیتی، افزایش حساسیت بازار به هرگونه خبر یا تغییر در جریان عرضه است. یکی از ویژگی‌های خاص بازار نفت، وجود فاصله زمانی میان تولید، حمل و مصرف است. نفت خام اغلب از طریق نفتکش‌ها در مسیرهای طولانی جابه‌جا می‌شود و رسیدن آن به مقصد ممکن است هفته‌ها زمان ببرد. به همین دلیل زمانی که اختلالی در عرضه رخ می‌دهد، اثر واقعی آن بلافاصله در بازار دیده نمی‌شود.

در بسیاری از موارد، نفتی که پیش از بروز اختلال بارگیری شده است همچنان به مقصد می‌رسد و بازار برای مدتی با کمبود جدی مواجه نمی‌شود. اما زمانی که این جریان قبلی به پایان می‌رسد، شکاف عرضه به‌تدریج آشکار می‌شود. در چنین مرحله‌ای قیمت‌ها معمولاً با سرعت بیشتری واکنش نشان می‌دهند.

کشورهای بزرگ مصرف‌کننده برای مقابله با بحران‌های عرضه از ذخایر استراتژیک نفت استفاده می‌کنند. این ذخایر در شرایط اضطراری می‌تواند بخشی از کمبود بازار را جبران کند و مانع از جهش ناگهانی قیمت‌ها شود. اما این راهکار نیز محدودیت‌های جدی دارد.

ذخایر استراتژیک برای دوره‌های کوتاه‌مدت طراحی شده‌اند و مصرف طولانی‌مدت آنها می‌تواند امنیت انرژی کشورها را به خطر بیندازد. علاوه بر این، پر کردن مجدد این ذخایر پس از پایان بحران معمولاً هزینه‌بر و زمان‌بر است.

در نتیجه، استفاده از ذخایر تنها می‌تواند به عنوان یک «پل موقت» برای عبور از بحران عمل کند، نه یک راه‌حل

پایدار. بازار نفت در سال‌های اخیر با تغییرات ساختاری مهمی روبه‌رو شده است. کاهش سرمایه‌گذاری در پروژه‌های جدید، فشارهای محیط‌زیستی بر صنعت سوخت‌های فسیلی و افزایش ریسک‌های زنجیره تأمین باعث شده ظرفیت مازاد تولید در جهان کاهش یابد. در گذشته برخی تولیدکنندگان بزرگ قادر بودند در مدت کوتاهی تولید خود را افزایش دهند و کمبود بازار را جبران کنند. اما امروز این ظرفیت اضافی بسیار محدودتر از گذشته است. همین موضوع باعث شده بازار نفت نسبت به هر اختلالی حساس‌تر و شکننده‌تر شود.

به عبارت دیگر، بازار کنونی مانند سیستمی عمل می‌کند که حاشیه امنیت آن کاهش یافته است. در چنین سیستمی حتی یک اختلال کوچک می‌تواند اثرات بزرگ و غیرمنتظره‌ای ایجاد کند.

کمبود عرضه نفت تنها به افزایش قیمت انرژی محدود نمی‌شود. این وضعیت می‌تواند پیامدهای گسترده‌ای برای اقتصاد جهانی داشته باشد.

نخستین پیامد، افزایش هزینه حمل‌ونقل است. افزایش قیمت سوخت به سرعت به هزینه جابه‌جایی کالاها منتقل می‌شود و این موضوع می‌تواند تورم را در بسیاری از کشورها تشدید کند.

دومین پیامد، فشار بر صنایع وابسته به انرژی است. صنایعی مانند پتروشیمی، فولاد و تولید مواد اولیه صنعتی به شدت به قیمت انرژی وابسته‌اند. افزایش هزینه نفت می‌تواند حاشیه سود این صنایع را کاهش دهد و حتی در برخی موارد باعث کاهش تولید شود.

سومین اثر نیز به رشد اقتصادی مربوط می‌شود. انرژی یکی از پایه‌های اصلی فعالیت اقتصادی است و افزایش هزینه آن می‌تواند سرعت رشد اقتصاد جهانی را کاهش دهد.

آینده بازار نفت تا حد زیادی به توانایی صنعت در جبران کمبود عرضه بستگی دارد. اگر تولیدکنندگان بتوانند در ماه‌های آینده بخشی از این شکاف را پر کنند، بازار ممکن است به‌تدریج به تعادل بازگردد. اما اگر محدودیت‌های عرضه ادامه پیدا کند، احتمال ادامه نوسانات شدید در قیمت‌ها وجود خواهد داشت.

در چنین شرایطی بسیاری از کشورها به دنبال راهکارهای متنوعی برای کاهش وابستگی به نفت هستند؛ از توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر گرفته تا افزایش بهره‌وری مصرف انرژی. با این حال، واقعیت این است که در کوتاه‌مدت نفت همچنان ستون اصلی سیستم انرژی جهان باقی خواهد ماند.

شکاف یک‌میلیارد بشکه‌ای در بازار نفت نشانه‌ای از یک عدم‌تعادل جدی در سیستم انرژی جهان است. بازاری که سال‌ها با حاشیه امنیت نسبی فعالیت می‌کرد، اکنون با محدودیت‌های عرضه و حساسیت بالا نسبت به اختلالات مواجه شده است.

در چنین فضایی، هر تغییر در جریان تولید یا حمل‌ونقل می‌تواند واکنش‌های قابل توجهی در قیمت‌ها ایجاد کند. به همین دلیل بسیاری از ناظران معتقدند بازار نفت وارد دوره‌ای شده که ویژگی اصلی آن «نوسان بالا و عدم قطعیت» است؛ دوره‌ای که مدیریت آن برای اقتصاد جهانی آسان نخواهد بود.

بازدید میدانی از زیرساختهای منطقه آزاد اینچه‌برون

گلستان، شه‌ریار شهریاری مدیرکل گمرکات استان گلستان و جمعی از معاونان و مسئولان اجرایی نیز حضور داشتند.

این بازدید با هدف بررسی روند توسعه زیرساختها، ارزیابی ظرفیتهای لجستیکی و گمرکی و همچنین تسهیل فرآیندهای مرتبط با فعالیتهای تجاری و سرمایهگذاری در منطقه آزاد اینچه‌برون انجام شد.

گرگان-حمید میرزاعلی

